vůbec námitek. Žal. úřad založil svůj úsudek o tom, že československý stát nebyl v daném případě podnikatelem ve smyslu § 11 úraz. zákona, na zjištění, že na ředitelství stát. lesů a statků žádným smluvním aktem nebyla přenesena hospodářská, technická a právní zodpovědnost za provoz pily. Při tom dospěl k závěru, že nešlo o výrobu prken a bedniček provozovanou ředitelstvím stát. lesů a statků.

Ze smluvních ustanovení, jichž se také stížnost dovolává, neplyne nic, z čeho by bylo lze usuzovati, že stát. správa (zastoupená ředitelstvím stát. lesů a statků) nesla nějaké podnikatelské risiko při provozu parní pily firmy Ignác Schmelz, nebo že by participovala na zisku, plynoucím z tohoto podnikání, t. j. zpracování dřevního materiálu, což je právě znakem charakterisujícím podnikatele, na jehož účet dle cit. § 11 podnikání se děje. Závazky, jež stát. správa při tomto podnikání podstoupila, nevybočují nijak z mezí závazku zákazníka, vyčerpávajícího se v závazku zaplatiti objednané dílo. Že stát. správa měla zájem na tom, aby objednávky byly provedeny řádně, je nepochybno, avšak to je zájem plynoucí z učiněné zakázky a nikoli zájem podnikatelský, jímž se ovšem nestal ani tím, že stát. správa na provoz dozírala; tím přece nebrala ještě na sebe risiko podnikatelské, nebrala na sebe zisky a ztráty podnikání. Tímto risikem není ani nepřímé financování podniku placením objednaného díla dle předem sjednaných cen; stejně financuje podnik obchodní na př. i kupec platící koupené zboží, zákazník platící krejčímu zhotovený oblek a pod. Platbami zákazníků dostává se zajisté podniku provozovacího kapitálu, než plátce nestává se podnikatelem nebo spolupodnikatelem, není-li s tímto poskytnutím provozních prostředků spojeno skutečné účastenství v podniku, t. j. úmysl a možnost účastniti se zisku i ztrát podniku.

Č. 12.580.

Pojišťovací právo: Z toho, že určitá osoba pracuje v místnostech podnikatele, na jeho strojích a s jeho materiálem, neplyne ještě samo o sobě, že osoba ta je k podnikateli ve služebním poměru ve smyslu § 2 zákona č. 221/1924 Sb.

(Nález z 20. října 1936 č. 15.469/36.)

Prejudikatura: Boh. A 4330/25.

Věc: Gustav W. v Trutnově proti rozh. zem. úřadu v Praze z 20. prosince 1933 o sociálním pojištění.

Výrok: Nařízené rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Okr. nem. pojišťovna v Trutnově vyslovila výměrem z 8. května 1931, že Josef K. v zaměstnání u st-le podléhal od 1. srpna 1930 nem. pojištění ve smyslu § 2 zákona č. 221/1924 Sb.

Okr. úřad v Trutnově nevyhověl odvolání st-lovu výměrem z 12. května 1933, protože konaným šetřením bylo zjištěno, že v daném případě byl mezi st-lem a Josefem K. služební poměr.

Nař. rozhodnutím bylo st-lovo odvolání zamítnuto.

Stížnost vznáší na spor otázku, zdali ve sporném období byl mezi st-lem a Josefem K. smluvený poměr pracovní (služební), jenž je předpokladem pojistné povinnosti dle § 2 zákona č. 221/1924 Sb. Stížnost, popírajíc existenci takového poměru, uplatňuje především jako vadu řízení, že se žal. úřad nezabýval řadou námitek odvolání, že totiž Josef K. byl dříve, než vstoupil k st-li ve smluvní poměr, samostatným výrobcem svršků, ohlásil živnost u okr. úřadu a platil výdělkovou daň a dále že st-l již také dříve, než vstoupil do obchodního spojení s K., zaměstnával samostatné živnostníky k zhotovování svršků. Tuto výtku vadnosti řízení nemohl nss uznati důvodnou.

Uvedené skutečnosti nemají již proto pro sporný případ významu, že spadají — jak stížnost sama uvádí — v období p ř e d smluvním poměrem mezi st-lem a Josefem K., nemohou tudíž právní povahu tohoto smluvního poměru prokázati nebo objasniti. K tomu se jen ještě podotýká, že není předpisu, který by bránil samostatnému živnostníku uzavříti smlouvu služební (srovnej Boh. A 12.337/36). Žal. úřad, nezabývav se uvedenými námitkami, chtěl patrně naznačiti, že je pokládá za irelevantní. Podle toho, co bylo řečeno, učinil tak právem.

V dalším nemohl však soud stížnosti upříti oprávněnost. Žal. úřad vyslovil, že sice smluvní poměr mezi st-lem a Josefem K. vykazoval jak znaky smlouvy o dílo, tak i znaky smlouvy služební, že však převažovaly spíše znaky smlouvy služební, poněvadž K. pracoval v místnostech propůjčených mu st-lem na jeho strojích a s jeho materiálem a také neručil za vady díla, nýbrž pouze za péči při provádění prací.

Podle stálé judikatury nss zabývající se výkladem cit. § 2 zákona č. 221/1924 Sb. není smluvený poměr pracovní (služební) ničím jiným, nežli poměrem, zakládajícím se na smlouvě služební podle § 1151 o. z. o., která vzniká, zaváže-li se někdo konati jinému po nějakou dobu služby. Slovem služby rozumějí se nejenom služby odměňované mzdou časovou, nýbrž i práce, při kterých se mzda platí od kusu nebo podle jednotlivých pracovních úkonů (§ 10 cit. zákona). Podstatným znakem smlouvy služební, tedy i služebního poměru, je na straně zaměstnancově smluvní závazek konati služby a z toho vyplývající poměr podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatelovy (srov. na př. Boh. A 4330/25). Z toho plyne, že skutečnost, že Josef K. pracoval v místnostech st-lových, se stroji tomuto náležejícími a s jeho materiálem, nemůže ještě sama o sobě býti kriteriem pro posouzení, šlo-li o smlouvu služební, nejsou-li tu další znaky svědčící o nesamostatnosti Josefa K., jeho podřízenosti a vázanosti na rozkazy st-lovy. Toto vše stížnost právem vytýká, zdůrazňujíc ještě, že šlo jen o část materiálu, totiž kůži, že však ostatní materiál dodával Josef K. sám.

Stížnost uplatňuje dále, že nař. rozhodnutí odporuje spisům, t. j. svědecké výpovědi Josefa W., na níž je v podstatě založeno, poukazuje-li na to, že Josef K. neručil za vady díla, nýbrž pouze za péči při

provádění prací. V tom směru dlužno stížnosti přisvědčiti. Svědek Josef W. udal při svém výslechu 1. března 1933, že firma (st-l) vzhledem k tomu, že přijímala objednávky, ručila také za vady v provedení. Z toho však, že st-l ručil zákazníkům t a k é za vady, n e p l y n e j e š t ě l o g i c k y, že by byl Josef K. vůči st-li zproštěn ručení za vady díla a ručil pouze za péči při provádění prací, v kterézto skutečnosti chce žal. úřad spatřovati rovněž podstatný znak smlouvy služební.

Z předeslaných úvah plyne, že znaky, které nař. rozhodnutí uvádí jako kriteria existence smlouvy služební, jsou z části pro tuto otázku nerozhodné, z části pak spisy nedoložené, že však žal. úřad při posuzování, šlo-li o poměr služební, nechal zcela nepovšimnutým znak judikaturou tohoto soudu pro existenci služebního poměru důsledně vyžadovaný, totiž poměr podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatelovy, a opominul se vypořádati s vývody st-lovými popírajícími takovouto podřízenost a vázanost Josefa K. a dovozujícími jeho samostatnost v poměru k st-li. Tak zejména uplatňoval st-l v odvolání, že Josef K. k provádění prací pro st-le si zjednával sám jako samostatný mistr pomocný personál, který sám platil a pro případ nemoci pojistil, že byl při provádění prací nezávislým na st-li, že nebyl vázán na pracovní dobu a pracoval podle svého vlastního uvážení a dle vlastních disposic, a navrhoval i o těchto skutečnostech důkazy. Žal. úřad na tyto námitky vůbec neodpověděl a st-l důvodně vytýká, že z okolností žal. úřadem pro jeho závěr uvedených ještě neplyne poměr podřízenosti jako nezbytný znak smlouvy služební. Tento nedostatek nař. rozhodnutí ztížil obranu st-li a nss znemožnil přezkoumati výrok žal. úřadu po stránce jeho zákonitosti.

Poněvadž vada nař. rozhodnutí byla způsobena nesprávným právním názorem o podstatných znacích poměru služebního ve smyslu § 2 cit. zákona, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zákona o ss.

Č. 12.581.

D á v k a z p ř í r ů s t k u h o d n o t y n e m o v i t o s t í: I. Podle dávk. pravidel č. 143/1922 Sb. jsou osvobozeny od dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí převody, kdy za účelem urychleného provedení přídělu zabrané půdy vlastník zabraného majetku prodává zabraný majetek za autoritativní součinnosti stát. pozemkového úřadu, řídě se při tom danými direktivami co do osob nabyvatelů, výměry a ceny půdy i modalit převodu. — II. Okolnost, že stát. pozemkový úřad schválil trhovou smlouvu, s a m a o s o b ě ještě neodůvodňuje závěr, že stát. pozemkový úřad tím uznal, že osoby kupujících a kupní ceny odpovídají podmínkám zásadního souhlasu, zvláště když stát. pozemkový úřad prohlásil, že zcizitel si vybral kupce sám a dohodl se s nimi o ceně bez souhlasu stát. pozemkového úřadu.

(Nález z 21. října 1936 č. 15.274/36.)

P r e j u d i k a t u r a: ad I. Boh. A 6672/27 a 9977/32.

V ě c: Obec Turi-Szakállas proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 26. září 1933 a 31. října 1933 (za zúč. Magdalénu O. v Bagotě adv. Dr. La-